

Március idusának ma is nagy a hatása

Egyik legnagyobb magyar költőnk, nemzeti öntudatunk jelképe Petőfi Sándor közeledő születésnapja alkalmából néztem meg a Lóth Balázs által rendezett „Most vagy soha!” című magyar filmalkotást. A művet idén március 14-én mutatták be, a forradalomra való megemlékezésékképp.

A magyar filmiparnak ebben az időben nagyon kedves témája a történelem, egyre több ilyen film jut el a mozivásznonra. Ilyen volt a Semmelweis is, ami ehhez a filmhez hasonlóan csak nyomokban tartalmazott történelmi hitelességet. A Most vagy soha az 1848. március 15-i eseményeket mutatja be, viszont fontos megjegyezni: nem dokumentumfilmként jeleníti meg a történeteket. A mű történelmi kalandfilm, tehát vannak benne kitalált, a hatás kedvéért eltúlzott jelenetek.

Nagyon nagy port kavart a film, és sok ellentétes kritika született róla. Számos hiányossága van, ennek ellenére a fő üzenetét sikerült átadnia. Végig nagyon nyilvánvaló a film témája, a hazaszeretet. Az egyértelmű történetmesélés nem hagyja a néző saját gondolatait kifejlődni, nem tudunk önálló következtetéseket leszűrni. Ez egy történelmi témájú mű esetében mindig nagy próbatétel, itt nem sikerült ezt véghezvinni. Semmi újat nem tudunk meg a történelemtényekben olvasható tényeken kívül erről az emblemikus napról. Sőt néhány mozzanatot ki is hagytak a rendezők, mint például a híres esti Bánk bán-előadást, ahol Jókai és Laborfalvi Róza egymásra találtak. Viszont van néhány nagyon szép jelenet, amik kevésbé direkt módon szeretnék tudatni velünk, mi a film lényege, ezek sokkal hatásosabbak.

A mű legvége, ahol kisfiúk játszanak márciusi ifjakat, szerintem tökéletes lezárás, hiszen tényleg ekkora hatásuk volt a későbbi generációkra, és van még ma is. Amikor az olasz katonákat azzal enyhítik meg, hogy hasonló a zászlójuk, ezért testvérek, és mindenki ujjongásban tör ki, szintén nagyon jelentőségteljes jelenet. Nem csupán a zászló hasonló, de az osztrákok miatti kiszolgáltatott helyzetük is, erre ráébredve azonnal a magyarok mellé állnak.

A díszlet és jelmeztervezés kifogástalan. A fél hektárnyi monumentális város Fóton nagyon sokat adott a film hangulatához. Pető Beatrix látványtervei és széleskörű kutatómunkája miatt teljesen „beszippantják” a nézőt a reformkor mindennapjai. Az pedig külön pozitívum, hogy ez egy maradandó díszlet lett, és tervezik még a jövőben használni. Jó látni, hogy a magyar filmgyártásnak újból vannak ambíciói. A Pilvax kávéházat minden részletre odafigyelve, a lámpák pontos hasonmásával és a bútorok korhű elrendezésével építették meg, ami már-már fölöslegesnek hat, mivel két jelenet erejéig tartózkodunk a kávézóban, akkor is sötétben és tömegben.

A jelmezeket hasonló odafigyeléssel készítették, illetve kölcsönözték Európa különböző pontjairól, Velich Rita jelmeztervező elképzelései alapján. A főszereplők a karakterüket legjobban jellemző ruhákat viseltek, ez a Fehér Tibor által alakított Vasvári Pálnál jelenik meg igazán látványosan. Ő a társaság nőtársasága, neki a legfontosabb a kinézete, és ezt jelmeze is tökéletesen tükrözi, a „hernyóselyem” mellényével és többi díszes darabjával. Petőfi ruhái viszont elég jellegtelenek voltak, pedig ő a főszereplő, és tudjuk róla, hogy ő is sokat adott a külsejére.

A karakterekkel hasonló a gond, mint a jelmezekkel. Nem jó helyen van a hangsúly. Mindenkiről többet tudunk meg a filmben, mint Petőfi Sándorról, és igaz, hogy róla a többi szereplővel ellentétben már mindenkinek van előzetes tudása, mégiscsak neki kellett volna a központban lennie. Vasvári Pál és Farkasch személyiségéről tudunk meg a legtöbbet a filmből, ami furcsán hat, tekintve, hogy egyikük a humorért szolgál az alkotásban, a másik pedig a

főgonosza a történetnek. Szendrey Júliát fölösleges volt ennyire bevonni a cselekménybe, és adni neki egy közel öt perces közelharcjelenetet (többször kijelenti a film, hogy állapotos).

Egyes jeleneteknek nagyobb jelentőséget tulajdonít film, mint amennyit azok – akár egy játékfilmben is – érdemelnének. A hídon énekelve átkelésnek például nem lett akkora lélektani hatása, mint amire számított a rendező. Így furcsának érződik, mikor a „semmiből” elkezdnek egy népdalt énekelni, és habár biztosak vagyunk benne, hogy ez is a magyarok összetartását szeretné hangsúlyozni, nem tudja ezt hitelesen átadni a jelenet. A „Nemzeti dal” szavalásának képkockáit minden alkalommal ugyanúgy lassították – és közelítették rá a drámai hatás érdekében –, csak más helyszínen, így az utolsó alkalmakkor már kicsit komikussá válik a jelenet. Mindettől függetlenül nem volt unalmas a film. Egy nap eseményeit jelenítette meg csupán, de fenn tudta tartani az érdeklődést. Nem voltak a kelleténél hosszabbra nyújtott jelenetek vagy fölösleges cselekményszálak. A lezárás pedig nagyon emlékezetes lett, Jókai megszólalásával a néző is megérzi annak a súlyát, hogy e tetteket 1848-ban mind egy nap alatt tudta végigvinni az ifjúság.

A film a mai amerikai filmipar mércéjével nézve elfogadható. A cselekményt erősen „netflixesítették” – így nem adja vissza eléggé a történésor súlyát, pedig március 15. mégiscsak az egyik legnagyobb nemzeti eseményünk.